

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на образованието,
младежта и науката

**НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ ТЕСТ ПО БЕЛ
ОБЛАСТЕН КРЪГ
12 МАРТ 2011 ГОДИНА**

Прочетете текста и отговорете на въпроси от 1. до 7. включително:

Ако си мислите, че любимецът на публиката Енрике Иглесиас не е правил нищо през последните три години, освен да се излежава на плажа с приятелката си Ана Курникова, много се лъжете. Въпреки че роденият в Мадрид и отраснал в Маями певец е продал над четиридесет милиона копия от своите албуми по цял свят, въпреки че е един от най-успешните артисти в историята на поп музиката, той не е обикновена звезда. Синът на Хулио Иглесиас е запретнал ръкави, за да подготви новия си албум – пътувания, писане, записи. Най-после на пазара излиза „Страдащ от безсъние” като резултат от безсънните нощи, посветени на записи за най-амбициозния му проект до момента. Който си купи албума, ще чуе хип-хоп и електронен бийт – задължително условие за успешен музикален проект в новия век.

Енрике е прекарал доста време в изпробване и подобряване качествата на звука. „В началото съзнателно исках да направя албум с добър звук, но после си казах, че няма смисъл да се прекалява в тази посока. Стремя се да пиша песни, които харесвам!” – признава младият Иглесиас и допълва: „Едно нещо е сигурно – дадох всичко от себе си за този албум, цялото си сърце и душа.”

1. Кое заглавие е най-подходящо за текста?

- А) Най-известните песни на Енрике Иглесиас
- Б) Енрике Иглесиас и Ана Курникова отново заедно
- В) Опитите на Енрике Иглесиас за подобряване на звука
- Г) Енрике Иглесиас се завръща след тригодишно мълчание

2. Кой израз НЕ е използван за назоваване на певица в текста?

- А) синът на Х. Иглесиас
- Б) младият Иглесиас
- В) тийнейджърски идол
- Г) любимец на публиката

3. Кое от твърденията е вярно според текста?

- А) Енрике Иглесиас има музикално студио в Маями.
- Б) Най-важното за музиканта е албумът му да има специфичен звук.
- В) Певецът е болезнено амбициозен и ревнив.
- Г) За Енрике най-същественото е да създава песни, които харесва.

4. С кой от посочените изрази може да се замени подчертаното в текста фразеологично словосъчетание *е запретнал ръкави*, без да се промени смисълът на изречението?

- А) се е заловил здраво за работа
- Б) е подготвил сценичния си костюм
- В) е пренебрегнал чуждото мнение
- Г) се е лишавал от почивка и сън

5. Преобразувайте подчертаната част от пряката реч в непряка. (*Иглесиас допълва, че едно нещо е сигурно – ще дава всичко от себе си за този албум, цялото си сърце и душа.*)

6. Какво е по състав третото изречение в текста?

- А) сложно съставно с подчинено определително изречение
- Б) сложно смесено изречение
- В) сложно съставно с подчинено обстоятелствено изречение
- Г) сложно съчинено изречение

7. В кое глаголно време е подчертаната глаголна форма във втория абзац на текста? Запишете отговора в листа за отговори. (*Минало неопределено време /перфект/*)

8. Кой от посочените фразеологизми НЕ е синоним на подчертаното словосъчетание в изречението?

Тъй е! Аз съм врял и кипял в тия работи, че ги разбирам... („Бай Ганьо у Иречека”, Алеко Константинов)

- А) дялан камък съм
- Б) стрелян заек съм
- В) стара кримка съм
- Г) в трета глуха съм

9. Коя дума в изречението НЕ е употребена правилно?

Храните (А) с генномодифицирани (Б) организми (В) са отровни (Г) за здравето на човека.

10. С кой от изразите може да се замести подчертаното фразеологично словосъчетание, без да се промени смисълът на изречението?

Опитваме се да решаваме проблемите с лека ръка и резултатите винаги са под очакваното.

- А) като обмисляме ситуацията
- Б) с надежда за големи печалби
- В) без да мислим за последиците
- Г) при благоприятни условия

11. В кой ред фразеологичните словосъчетания са синоними?

- А) стои като на тръни – вятър го вее на бяла кобила
- Б) вързан в ума и в ръцете – на две магарета слама не може да раздели
- В) бръмбари бръмчат в главата му – ти го караш по пътя, то върви из тръните
- Г) от игла до конец – връзвам кънките

12. В кои от двойките изречения подчертаните думи са антоними?

А) Ще участвам във всяка училищна инициатива./ Посещаваме всяко мероприятие на класа с интерес.

Б) Те се лекуваха с най-различни билки./ След издържания изпит те заслужено лекуваха.

В) Съседката има прекрасен син на десет години./ За подарък той си избра син автомобил.

Г) Следствието обсъди всяко съмнително доказателство./ Героинята има едно несъмнено качество – силно обаяние.

13. Кой от фразеологизмите НЕ е синоним на останалите?

А) текат му парите из ведро

Б) парите с лопата ги рине

В) не струва пукната пара

Г) мери си парите с кантар

14. Какви са подчертаните думи в изречението от лексикална гледна точка?

Новите модели якета със сваляща се подплата са практични и удобни дрехи за всеки ден и за всяка възраст – практически могат да се носят през всички сезони.

А) омоними

Б) пароними

В) антоними

Г) синоними

В коя от подчертаните думи НЕ е допусната грешка? Общо условие за задачи 15. и 16.

15. Спарта, чиито (А) авторитет дотогава бил неуспорим (Б), с безпокойство наблюдавала как моцта (В) на Атина се разрасвала (Г).

16. След освобождението(А) на България в областа (Б) на селското стопанство настъпил истински (В) аграрен поврад (Г).

17. В кой от редовете има грешка при цитирането?

А) Поетът използва хиперболи, за да подсили въздействието на образите: „всяко дърво меч е, всякой камък – бомба”.

Б) Храбрият генерал Столетов изрича паметните думи, че „България цяла сега нази гледа”.

В) Кулминацията на чувствата намира израз в стиха „О, геройски час!”.

Г) Поетът употребява сравнението „героите наши като скали твърди”, за да разкрие категоричната им решимост да не отстъпват пред врага.

18. В кои позиции трябва да се поставят запетая в изречението?

Понеже старецът държеше ключа на кръчмата сам (1) и сам отваряше (2) и затваряше (3) когато някой от къщните отиваше в нея по работа (4) то Божан заподозря (5) че той там крие парите си (6) и почна да го следи.

А) 1, 2, 4, 5

Б) 3, 4, 5, 6

В) 2, 3, 4, 5

Г) 2, 3, 5, 6

19. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

А) Аз, разбира се, трябва да имам документ за владеење на езика.

Б) Майка ми, напротив, беше съгласна с всяко едно предложение.

В) Вероятно, за рождения си ден ще получа най-различни подаръци.

Г) С удоволствие бих се запознал с твоите най-добри приятели.

20. В која от подчертаните думи е допусната граматична грешка?

Героят от вазовата (А) творба, който (Б) най-харесвам (В), се указа (Г) без реален прототип.

21. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

А) Майсторът се съгласи да дойде и да поправи хладилника, след като се уговорим предварително.

Б) Служителят изказа мнение, че случилото се е грешка, и помоли всички присъстващи за извинение.

В) Тази идея, на пръв поглед твърде невероятна, ми се струваше сполучлива за училищния карнавал.

Г) Обещаха, че ще ми помогнат, при условие че положи максимални усилия в работата си по проекта.

22. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

А) Искях да се представя добре на изпита макар, че няхах достатъчно време да се подготвя.

Б) Ходеше в планината, само когато искаше да се зареди с нови сили за предстоящата седмица.

В) Чувствам се неспокоен, защото, когато приятелите ме хвалят много, знам, че преувеличават.

Г) Често мислех, че прекалено много се хвали, но, когато иска, може винаги да ти помогне.

23. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

А) Трябваше да се приберем, понеже както се очакваше, нещата отиваха към провал.

Б) След работа си тръгвам, но, за да се прибера по-бързо вкъщи, използвам метрото.

В) Гледахме телевизия, защото даваха интересен филм и не сме чули телефона.

Г) Това твърдение, как да успееш на всяка цена, според мене е вредно за младите хора.

24. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

А) Елена замина, за да го забрави и близките ѝ уважиха това решение, защото знаеха, че тя има право.

Б) Един мрачен, февруарски ден, когато се разхождах в парка, неочаквано срещнах мой бивш съученик.

В) Тези хора, обречени на смърт, усетиха велико щастие в последната битка, когато се решаваше победата.

Г) Във всяка гора, приятелю мой може да се загубиш, нищо че я познаваш добре и се ориентираш безпогрешно.

Препишете в листа за отговори изреченията, като отстраните правописните и пунктуационните грешки, както и грешките в членуването. Общо условие за задачи от 25. до 28. включително.

25. В шишето имаше една-две глътки вода и когато младежът се нахрани, изпи половината от нея.

26. Съсредоточих се върху мисълта, че моят приятел ме очаква, и се придвижих смело напред.

27. Капитанът искаше напълно да се увери, колко стабилно стои корабът при силно вълнение.

28. Удивих се, че само за една нощ малкото дръвче е израстнало и е стигнало лазурния небесен свод.

29. По какво се различават подчертаните глаголи в изречението?

Илийца с безпокойство следеше да не би да наближи оставения бряг.

- А) по вид
- Б) по залог
- В) по лице
- Г) по число

30. Кое от изреченията е сложно смесено изречение?

- А) Слънцето стоеше там, протягаше се, но не тръгна по небето, а се търкулна през ливадите, засия и ласкаво напече земята.
- Б) Ден след ден ни връхлитат различни проблеми, които ни изправят пред необходимостта да ги решаваме, без да можем да ги избегнем.
- В) Пролетни капки дъжд плюсяха по балкона, после се спускаха стремително по капчука и тръгваха да разгледат града, преди да достигнат отворите на уличните шахти.
- Г) Преди години проектът, засягащ напояването на пустинята, предвиждаше отклоняване на реки, известни със своята пълноводност през почти всички месеци.

31. Кое изречение НЕ е сложно съставно с подчинено подложно изречение?

- А) Който зяпа в небето, пада в кладенеца.
- Б) Не е достатъчно да слушаш учителя в часовете.
- В) Ясно е, че децата ще успеят на изпита.
- Г) Който песни раздава, той е честит.

32. Кое от изреченията е сложно съставно с подчинено определително изречение?

- А) Международна агенция разпространи новината, че още през февруари са се появили щъркели.
- Б) Момчето гледаше как пожарникарите свалят котката от дървото, намиращо се в съседния двор.
- В) Подписвайки документа, декларирам, че никой от членовете на комисията не ми е роднина.
- Г) Баба не си спомня дали е имала слаби оценки в училище, когато е била малка.

33. В коя от подчертаните думи НЕ е допусната правописна грешка?

Когато четеше за патешествията (А), Мони силно се въодушевяваше (Б), строеше във въобръжението (В) си кораби, с които искаше да достигне неисследвани (Г) земи.

34. В коя от подчертаните думи е допусната правописна грешка?

Пристигането на конниците (А) бе по-различно от друг път – нямаше го оня невъобразим (Б) шум, с който обикновенно (В) съпровождаха (Г) посещението на знатен гост.

Прочетете изречението и изпълнете задачи 35. и 36.:

Алпинистите продължиха да вървят към базовия лагер цял следобед, защото се бяха забавили по пътя, като спираха за почивка на няколко места, и все още не бяха тръгнали, дори когато Вера им се обади по радиостанцията, за да съобщи, че времето много бързо се разваля, а са възможни и лавини.

35. Колко са пропуснатите запетая в изречението?

Запишете отговора с думи в листа за отговори. (7, седем)

36. Колко съчинителни и колко подчинителни съюзни думи са употребени в изречението?

- А) 3 съчинителни и 4 подчинителни
- Б) 4 съчинителни и 5 подчинителни
- В) 5 съчинителни и 2 подчинителни
- Г) 2 съчинителни и 5 подчинителни

37. Каква е грешката в изречението?

Ние, кандидат-гимназистите, трябва да прочетем много литературни творби, за да се подготвим успешно за предстоящия изпит.

- А) граматична
- Б) пунктуационна
- В) правописна
- Г) лексикална

38. Коя от думите е глагол?

- А) бележкар
- Б) бележит
- В) бележа
- Г) бележка

39. Коя е пропуснатата местоименна форма в изречението?

Сестра ми е човек, на можеш винаги да разчиташ.

- А) която
- Б) когото
- В) който
- Г) комуто

40. В кое изречение НЕ е употребено съставно сказуемо?

- А) Странджата продължи да говори, когато видя замислените лица на своите другари.
- Б) В лирическия увод са отхвърлени несправедливите обвинения към българския народ.
- В) Селянинът разбира, че трябва да помогне да тези хора, като съхрани надеждата им.
- Г) Бунтовникът е направил своя избор и очаква разбиране и подкрепа от своята майка.

41. В кое изречение е допусната грешка?

- А) В света има около четиридесет милиардери.
- Б) В класа ни учат двадесет и четири ученици.
- В) В селото се върнаха само два черни коня.
- Г) В самолета имаше двеста и двадесет пътника.

42. Коя дума е написана правилно?

- А) свещеник
- Б) посланник
- В) въстанник
- Г) племенник

43. В кое от изреченията НЕ е допусната грешка при членуване?

- А) Учителят се оказа най-изненадания от развоя на събитията.
- Б) Учителят се оказа най-изненаданият от развоя на събитията.
- В) Учителя се оказа най-изненадания от развоят на събитията.
- Г) Учителя се оказа най-изненаданият от развоя на събитията.

44. В кой ред ВСИЧКИ думи са написани правилно?

- А) недочувайки, немея, не знаейки
- Б) не знаещ, ненаказан, не видян
- В) не описуем, не чувайки, не говорейки
- Г) невиждащ, нехая, не изпратен

45. В кое изречение НЕ е допусната правописна грешка?

- А) В училището обявиха място за помощник директор.
- Б) Айзък Азимов е световноизвестен писател фантаст.
- В) Кандидат-гимназиалният изпит ще бъде през май.
- Г) Участвахме като статисти във филмова супер продукция.

46. В коя от творбите НЕ присъства идеята за свободата на родината?

- А) „Немили-недраги”
- Б) „Една българка”
- В) „На прощаване в 1868 г.”
- Г) „Българският език”

47. Кое от твърденията за разказа „Една българка” е вярно?

- А) Творбата е написана след Априлското въстание и преди Освобождението.
- Б) Бунтовникът е застрелян в една кошара от Джамбалаза.
- В) Във втората част на разказа Иван Вазов използва ретроспекция.
- Г) Игуменът на манастира нарича баба Илийца „луда”.

48. Посочете правилното продължение на твърдението:

Лирическото отстъпление във втора глава на повестта „Немили-недраги”...

- А) изразява пряко авторовото отношение към хъшовете.
- Б) е част от речта на Странджата.
- В) разкрива нежеланието на хъшовете да работят в Румъния.
- Г) изобразява нощна Браила.

49. Кое от твърденията НЕ е вярно за лирическия увод на „Опълченците на Шипка“?

- А) Състои се от две антитезисни части.
- Б) Анафората „нека“ изразява Вазовото преклонение пред подвига на опълченците.
- В) Образът на върха е представен чрез сравнения и епитети в градация.
- Г) Съдържа опозицията „позор-слава“.

50. Какво внушава финалът на стихотворението „На прощаване в 1868 г.“?

*Но...стига ми тая награда
да каже нявга народът:
умря сиромаш за правда,
за правда и за свобода...*

- А) Героят очаква да получи материална награда за своето дело.
- Б) Подвигът придава висш смисъл на човешкия живот.
- В) Бунтовникът не се интересува от отношенията на другите към него.
- Г) Личният живот е по-ценен от смъртта в името на свободата.

51. Какво НЕ изпитва бунтовникът към своята майка в мига на прощаване?

- А) вина, че ѝ причинява страдание
- Б) признателност, че го е закърмила в юнашки дух
- В) нежна обич и синовна привързаност
- Г) огорчение от липсата на нейната подкрепа

52. Кои са пропуснатите думи в откъса от V глава на повестта „Немили-недраги“?

*Величествени документи!
Бръчков цял потрепера.
Странджата се повдигна, посегна и каза:
- Дай, Бръчков!
И като ги пое, той ги целуна. После каза със слаб и пресекнат глас:
- Вземи това от мене! **[Помни]** Странджата! **[Умри]** за България!...*

Отговора запишете в листа за отговори.

53. Кое определя IV част на разказа „Една българка“ като кульминация в творбата?

- А) Усилията на героинята да постигне целта си достигат върхов момент.
- Б) На предна позиция излиза духовната извисеност на главната героиня.
- В) За първи път читателят разбира истинската душевна и физическа сила на Илийца.
- Г) Акцентира се на образа на бунтовника, който търси помощта на Илийца.

54. Кои от изразите НЕ са антоними в контекста на одата „Българският език“?

- А) хули гадки – звуци сладки
- Б) мощ – разкош
- В) кал – блясък
- Г) песен – брътвеж

Прочетете откъса от пътеписа на Алеко Константинов „До Чикаго и назад“ и отговорете на въпроси 55. и 56.

Нещо ври, кипи, беснува се, гърми, като че потърсва цялата околност, снопове пяна се мятат като фонтани нагоре, воден прах обсипва целия водопад....

55. Какво изразно средство НЕ е използвано в откъса?

- А) метафора
- Б) сравнение
- В) хипербола
- Г) епитет

56. Каква фигура на езика са подчертаните глаголни форми в откъса?

Запишете отговора в листа за отговори. * " ' †

57. С кой израз трябва да се допълни изречението, за да е вярно твърдението?

Стихотворенията „Отълченците на Шипка” и „На прощаване”...

- А) са забележителни образци на одата.
- Б) изграждат образа на поробителите.
- В) разкриват идеалите на хъшовете.
- Г) са създадени преди Освобождението.

58. Какво изразно средство НЕ се открива в строфата от „Българският език”?

*Разбра ли някой колко хубост, мощ
се крий в речта ти гъвкава, звънлива –
от руйни тонове какъв разкош,
какъв размах и изразитост жива?*

- А) алитерация
- Б) метафора
- В) инверсия
- Г) анафора

59. За кой български творец се отнася словесният портрет?

*В 1876 година, когато излезе войвода с 200 души, за да се бие за свободата на България, имаше около 32-34 години (?), около 1,75 м ръст, сух, но с яко телосложение...
Очите му – много изразителни и понякога блестящи.*

Отговора запишете в листа за отговори.

(Христо Ботев) Из спомените на капитана на "Радецки" - Дагоберт Енлендер

60. Защо Македонски рискува живата си, преминавайки през замръзналата река?

- А) Избирайки този опасен път до Русчук, Македонски доказва единствено на баба Тонка, че не се страхува от смъртта.
- Б) Героят изпълнява отговорна мисия, от която зависи успехът на народното дело, и няма право на неуспех.
- В) Похвалил се е пред другарите си, че ще премине през замръзналата река, защото е най-силният сред тях.
- Г) Македонски е авантюрист и затова търси рисковани ситуации, в които да доказва качествата си пред Левски.